

Brüssel, 15.7.2015
COM(2015) 341 final

2015/0149 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,
millega kehtestatakse energiamärgistuse raamistik ning tunnistatakse kehtetuks
direktiiv 2010/30/EL

(EMPs kohaldatav tekst)

{SWD(2015) 139 final}
{SWD(2015) 140 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

1.1. Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

25. veebruaril 2015 teatas komisjon oma raamstrateegias vastupidava energialiidu ja tulevikku suunatud kliimamuutuste poliitika kohta energiamärgistuse direktiivi läbivaatamisest, et täiendavalt ära kasutada energiatõhususe potentsiaali energianõudluse vähendamiseks ja sellest tulenevalt vähendada Euroopa Liidu energiasõltuvust.

Energiamärgistus kaitseb keskkonda, sest tarbijad üle kogu liidu saavad energiamõjuga toodete energiatõhususe ja -tarbimise kohta täpset, asjakohast ja võrreldavat teavet – see võimaldab neil teha teadlikke, kulutõhusaid ja keskkonnasõbralikke ostuotsuseid, mis on nii keskkonna jaoks kasulikud kui ka hoiavad kokku raha.

1.2. Kooskõla poliitikavaldkonnas kehtivate sätetega

2014. aasta oktoobris seadis Euroopa Ülemkogu esialgseks eesmärgiks parandada 2030. aastaks ELi tasandil energiatõhusust vähemalt 27 %; see eesmärk vaadatakse läbi 2020. aastaks, pidades silmas ELi tasandi 30 % eesmärki. Samuti seadis Euroopa Ülemkogu eesmärgi vähendada 2030. aastaks kasvuhoonegaaside heidet 40 % võrra.

Käesolev ettepanek on jätk energialiidu raamstrateegiale ja sellega kavatsetakse asendada direktiiv 2010/30/EL energiamõjuga toodete energia- ja muude ressursside tarbimise näitamise kohta märgistuses ja ühtses tootekirjelduses. Käesolev ettepanek esitatakse pärast direktiivi hindamist¹. Direktiivi alusel kehtestatud eeskirjad konkreetsete toodete kohta jäävad jõusse, kuid need vaadatakse läbi.

Käesolev algatus on kooskõlas liidu energia- ja kliimapoliitikaga, kuna sellega ajakohastatakse ja tõhustatakse energiamärgistust käsitlevat kehtivat õigustikku.

1.3. Kooskõla Euroopa Liidu muude poliitikavaldkondadega

Energiamärgistus parandab toodete vaba liikumist, tagades, et liikmesriikides ei kehtestataks oma eraldi energiamärgiseid. See aitab parandada Euroopa ettevõtjate konkurentsivõimet, edendades nende innovaativsust, andes neile teerajaja eelise, tagades neile ulatuslikuma turujärelevalve kaudu võrdsed võimalused kolmandate riikide tootjatega ja pakkudes suuremaid kasumimarginaale energiatõhusate toodete puhul, mille ostuhind on küll kõrgem, kuid mis võimaldavad oma olemusringi jooksul lõpptarbijal kokkuvõttes säästa.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

2.1. Õiguslik alus

Ettepanek põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 194 lõikel 2, mis on energiavaldkonna meetmete õiguslik alus. Kuigi energiamärgistuse õigusliku alusena tundub olevat võimalik käsitada artiklit 114 (see oli 1992. aasta energiamärgistuse direktiivi² õiguslik alus, kuna aluslepingus puudus energiavaldkonda käsitlev säte), on oht, et see võiks tahtmatult piirata liikmesriikide võimalust anda välja õigusakte selliste energiamõjuga tooteid käsitlevate teabematerjalide esitamise kohta, mis võivad energiamärgist täiendada³. Energiamärgistus

¹ COM(2015) 143.

² Nõukogu direktiiv 92/75/EÜ.

³ Nt Prantsusmaa tarbijakaitse seadus varuosade kättesaadavust käsitleva teabe esitamise kohta.

piirdub energia ja ressurssidega toote kasutusetapis. Kuna alusleping sisaldab konkreetset energiavaldkonna õiguslikku alust, on asjakohane seda kasutada.

2.2. Subsidiaarsus

ELi tasandil vastu võetud energiatõhususalased õigusaktid peegeldavad energiavaldkonna üha suuremat poliitilist ja majanduslikku olulisust ning selle tihedat seost selliste poliitikavaldkondadega nagu energiavarustuse kindlus, kliimamuutused, säästev areng, keskkond, siseturg ja majandusareng. Liikmesriigid üksi ei ole seni suutnud energiatõhususe eesmärgi piisaval määral saavutada ja seega on vaja liidu tasandi meetmeid, et soodustada ja toetada meetmete võtmist riikide tasandil.

Äärmiselt oluline on tagada tootjatele ja edasimüüjatele võrdsed võimalused tarbijatele energiatarbimist käsitleva teabe esitamisel konkreetse toote kohta, mis on ette nähtud müügiks kogu ELi siseturul. Sel põhjusel on vajalikud kogu ELi hõlmavad õiguslikult siduvad eeskirjad.

Mis puutub turujärelevalvesse, siis selle eest vastutavad Euroopa Liidu liikmesriikide asutused. Tõhususe tagamiseks peab turujärelevalvega seotud tegevus olema kogu liidus ühtne, vastasel korral kahjustatakse siseturgu ning vähendatakse energiatõhusate toodete kavandamise, valmistamise ja müüki ressurssi investeerivate ettevõtjate motivatsiooni. Turujärelevalvet aitab tõhustada toodete andmebaasi loomine.

2.3. Proportsionaalsus

Proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe kavandatud muudatused püstitatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale. Määrusega tehtavad muudatused kehtivas õigusraamistikus parandavad selle selgust ja toimivust. Tarnijatelt nõutakse mitmesuguse teabe sisestamist uude toodete andmebaasi, kuid tegemist on teabega, mida nad peavad juba praegu taotluse korral riiklikele turujärelevalveasutustele esitama, seega peetakse võimalikku lisakoormust minimaalseks ja proportsionaalseks kasuga, mida toodete andmebaas nõuete täitmise tagamise ja läbipaistvuse seisukohast eelduste kohaselt toob. Ettepaneku proportsionaalsust on põhjalikumalt arutatud mõjuhinna 8. peatükis.

2.4. Õigusakti valik

Direktiivi kavandatava määruseks muutmiseks võetakse arvesse komisjoni üldeesmärki lihtsustada õiguskeskkonda liikmesriikide ja ettevõtjate jaoks ning vajadust tagada kavandatud õigusakti ühetaoline kohaldamine ja rakendamine kogu liidus.

3. HUVITATUD ISIKUTEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

3.1. Olemasolevate õigusaktide järelhindamine

Komisjon korraldas energiamärgistuse direktiivi ja ökodisaini direktiivi teatavate aspektide järelhindamise, mida on kirjeldatud käesolevale ettepanekule lisatud komisjoni talituste töödokumendis (SWD(2015) 143). Peamised järeldused on järgmised.

1. Kehtivad ökodisaini- ja energiamärgistusmeetmed on tõhusad, võimaldades käegakatsutavat ja olulist energia ja kulude kokkuhoidu⁴.

⁴ Eelduste kohaselt võimaldab kahe direktiivi rakendamine säästa 2020. aastaks 175 miljonit naftaekvivalenttonni primaarenergiat aastas (ligikaudu 15 % sellest kokkuhoiust tuleneb

2. Puuduvad takistused energiamõjuga toodete vabale liikumisele Euroopa Liidu siseturul.
3. Tulud on suuremad kui kulud, seda nii ettevõtjate kui ka ühiskonna jaoks tervikuna⁵. Konkurentsivõime ja tarbijate nõudluse kõrval on energiamärgistus üks peamine innovatsiooni soodustaja. Mida rangemad on nõuded kõrgematele klassidele, seda parema võimaluse annavad need ettevõtjatele oma tooteid positiivselt eristada, soodustades seeläbi innovatsiooni.
4. Enamik tarbijaid tunneb energiamärgiseid ja saab neist aru ning lähtub nendest oma ostuotsuste tegemisel.
5. A+ ja kõrgemate klasside kehtestamine 2010. aasta energiamärgistuse direktiivi alusel vähendas energiamärgise tõhusust tarbijate motiveerimisel energiatõhusamate toodete ostmiseks⁶. Ka mõnest märgisel esitatud piktogrammist, mis näitab muid parameetreid, on raske aru saada.
6. Rohkem kaldutakse ostma suuremaid tooteid, mis on energiatõhusad ja seetõttu kõrge energiaklassiga, kuid mille absoluutne energiatarbimine on palju suurem kui väiksematel sama tüüpi kodumasinatel.
7. Riiklikud turujärelevalveasutused ei suuda nõuete täitmist piisavalt tagada ja sellel on oma osa nõuetele mittevastavuses, mis vähendab kavandatud energiakokkuvõidu hinnanguliselt 10 %. Vt ka 3. jagu.
8. Teatavate toodete puhul ei ole meetmed nii ambitsioonikad, kui tehniliselt ja majanduslikult teostatav oleks.
9. Kuigi mõne meetme puhul on pööratud tähelepanu ka muule keskkonnamõjule peale energiatarbimise kasutusetaapis, on sellist mõju võimalik veelgi vähendada⁷.
10. Tõhususe seisukohast on eeskirjade kehtestamise protsess liiga pikk (keskmiselt 49 kuud), mis mõnikord tähendab seda, et poliitikaotsuste tegemise ajaks on tehnilised ja ettevalmistavad töömaterjalid aegunud, eeskätt kiiresti arenevate elektroonikatoodete puhul.

energiamärgistusmeetmetest, võttes arvesse asjaolu, et umbes poolte tooterühmade suhtes kehtivad ainult ökodisaini meetmed). See tähendab 19 % suurust kokkuvõidu võrreldes asjaomaste toodete praeguse energiatarbimisega. Kõnealused meetmed aitavad saavutada peaaegu poole 2020. aastaks kehtestatud eesmärgist suurendada energiatõhusust 20 %. Maagaasi ja kivisöe puhul väheneb sõltuvus energiasisaldusest vastavalt 23 % ja 37 %. Prognooside kohaselt säästavad seni kehtestatud ökodisaini- ja energiamärgistusmeetmed kommunaalmaksete vähenemise kaudu toodete lõpptarbijatele 2020. aastaks kokku 100 miljardit eurot aastas.

⁵ Kuigi nõuete täitmise ja märgistamise kulud kannab esialgu tootja, kantakse need seejärel edasi lõpptarbijatele (kodumajapidamistele ja teistele ettevõtjatele), kes saavutavad tänu väiksemale energiatarbimisele kulude kokkuvõidu, mis kaalub oluliselt üles esialgsed ostukulud. Üksikasjalikud andmed kogu ELi kohta ei ole kättesaadavad. Ühendkuningriigi puhul on tulude ja kulude hinnanguline suhe 3,8.

⁶ Disainimuudatus, mille kohaselt A klassist kõrgemate energiatõhususklasside näitamiseks kasutatakse täiendavaid plussmärke, ei ole suurema energiatõhususega toodete ostmiseks motiveerimisel nii tõhus kui algne skaala (A–G). Kuigi tarbijauuringud näitavad, et uus märgistel kasutatav skaala on tarbijate jaoks arusaadav, on see vähendanud nende valmidust maksta suurema energiatõhususega toodete eest kõrgemat hinda, sest A+ ja A+++ klassi vaheline erinevus ei ole tarbijate jaoks nii motiveeriv kui erinevus C ja A klassi vahel. Täiendavad üksikasjad on esitatud London Economicsi ja Ipsos MORI uuringus energiamärgistuse ja selle võimaliku muutmise mõju kohta tarbijate arusaamisele ja ostuotsustele (2014).

⁷ Nt sellised aspektid nagu korduskasutatavus, ringlussevõetavus ja taaskasutatavus, ringlussevõetava materjali sisaldus, prioriteetsete materjalide kasutamine, ohtlikud ained ja vastupidavus.

11. Mõlemad direktiivid täiendavad teineteist ja suures osas rakendatakse neid sidusalt.
12. Paljude toodete puhul energiamärgistuse madalama klassiga tooted puuduvad, sest ökodisaini meetmetega on väiksema energiatõhususega mudelid keelatud ja tootjad on reageerinud tehnoloogia arengule, valmistades üha energiatõhusamaid tooteid. Ilma täieliku võrdlusega skaalal A–G ei ole märgis tarbijate jaoks nii asjakohane.
13. ELi lisaväärtus tuleneb ühtlustatud õigusraamistikust, mis vähendab kulusid ettevõtjate jaoks ning teeb EList suunaseadja rahvusvahelises reguleerimis- ja standardimistegevuses.
14. Kõnealune poliitika on oluline ELi energiatõhususe eesmärkide saavutamiseks ka pärast 2020. aastat. Samuti võib see anda panuse ressursitõhususse ja ringmajandusse.
15. Tarbijate teavitamine on digitaalajastul jätkuvalt ülioluline. Energiamärgistust käsitlevaid määrusi on hiljuti kohandatud, et energiamärgised oleksid nähtavad ka internetis.
16. Mis puutub nõudesse, mille kohaselt peab reklaam sisaldama viidet energiaklassile (artikli 4 punkt c), siis selle mõju ei ole võimalik kvantifitseerida, kuid hindamisel leiti, et sellega kõrvaldati turul esinenud teabelünk.
17. Riigihangetega seotud nõudeid (artikli 9 lõige 1) hinnati juba 2011. aastal, mille tulemusel jäeti need energiamärgistuse direktiivist välja ja kehtestati muudetud kujul energiatõhususe direktiivis⁸.
18. Viimaste aastate meediakajastuse põhjal on selge, et asjaomasest poliitikast saadava kasu kohta ei ole esitatud piisavalt teavet.

3.2. Konsulteerimine sidusrühmadega

Veebisaidil „Sinu hääl Euroopas” korraldatud avalik konsultatsioon kestis 31. augustist 30. novembrini 2013. Uuringu pikem versioon oli suunatud huvirühmadele, valitsusasutustele ja ekspertidele, samal ajal kui selle lühem versioon oli ette nähtud tarbijatele ning individuaalsetele jaemüüjatele ja tootjatele. Pikemale uuringule laekus 138 vastust, millest 58 esitasid tootjad ja nende huvirühmad, 20 valitsusasutused, 13 keskkonnavaldkonna huvirühmad ja 9 tarbijate huvirühmad. Lühemale uuringule laekus 197 vastust, millest 127 esitasid tarbijad, 40 jaemüüjad ja 30 tootjad. Üksikasjalik ülevaade vastanutest ja vastustest avaldati 2014. aasta veebruaris⁹.

Korraldati kolm sidusrühmade kohtumist: 27. juunil 2013, 14. oktoobril 2013 ja 18. veebruaril 2014. Koos viimase töövõtjate kohtumisega korraldas komisjon 19. veebruaril 2014 sidusrühmade kohtumise, kus käsitleti esialgsete energiamärgiste kavandite testimise tulemusi ja edaspidiseks testimiseks kavandatud energiamärgiste kavandeid.

3.3. Ekspertiarvamuste kogumine ja kasutamine

Läbivaatamise ettevalmistamiseks telliti kaks eriuuringut:

- energiamärgistuse direktiivi ja teatavate ökodisaini direktiivi aspektide hindamist käsitlev uuring (lõpetati 2014. aasta juunis);

⁸ Direktiiv 2012/27/EL, ELT L 315, 14.11.2012, lk 1.

⁹ https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/Background_document_II_-_Survey_results.pdf

- uuring energiamärgise mõju kohta tarbijate arusaamadele ja ostuotsustele ning märgise võimaliku muutmise kohta (lõpetati 2014. aasta oktoobris).

Mõlemad uuringud avaldati komisjoni Europa veebisaidil¹⁰.

3.4. Mõju hindamine

Käesolevale ettepanekule on lisatud mõjuhindang (SWD(2015) 139), mis on avaldatud ka komisjoni Europa veebisaidil¹¹ koos õiguskontrollikomitee 16. juunil 2015 vastu võetud positiivse arvamusega (SEC(2015) 323).

Eespool nimetatud hindamise järelmeetmena käsitleti mõjuhindangus mitut kehtiva direktiiviga seotud probleemi ja ökodisaini direktiiviga seotud teatavaid aspekte. Mõjuhindangus ei peeta praegu vajalikuks seadusandlike järelmeetmete võtmist viimati nimetatud direktiivi suhtes.

Kaks kõige olulisemat energiamärgistuse direktiiviga seotud probleemi on energiamärgise tõhususe vähenemine ja nõuete täitmise ebapiisavast tagamisest tingitud nõuetele mittevastavus. Samuti nimetati selles pikalevenivaid eeskirjade koostamise protsesse, mille tagajärjeks on tehniliste ja ettevalmistavate töömaterjalide aegumine.

Lõpliku variandina otsustati energiamärgistust käsitlevat kehtivat õigusraamistikku täiustada, nõuda märgistatud toodete registreerimist uues andmebaasis, tõhustada õiguslikku struktuuri, muutes kehtiva energiamärgistuse direktiivi määruseks, viia see kooskõlla turujärelevalve määrusega¹² ning rahastada ELi ühiseid turujärelevalvemeetmeid.

Käesoleva ettepanekuga rakendatakse mõjuhindangus valitud variandi seadusandlikku osa. Kõnealuse variandi rakendamiseks kavandatud täiendavaid mitteseadusandlikke meetmeid on kirjeldatud Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatavas aruandes, mis on lisatud käesolevale ettepanekule.

3.5. Õigusloome kvaliteet ja lihtsustamine

Positiivne mõju tuludele (2030. aastal hinnanguliselt 34 miljardit eurot aastas) avaldub ühtemoodi suuremate ettevõtjate, VKEd ja mikroettevõtjate jaoks. Erinev kord mikroettevõtjate/VKEd puhul ei ole põhjendatud. Kõikide jaemüüjate suhtes peaksid kehtima samad eeskirjad, kuna energiamärgised on tarbijatele kasulikud üksnes siis, kui märgistatud on kõik tooted kõikides jaemüügipunktides. Mõjutatud on üksikud VKEd ja mitte ükski mikroettevõtja. Kõikide suhtes peaksid kehtima samad eeskirjad, et tagada ühtsel turul aus konkurents ning sidus ja järjepidev teave tarbijatele. Tarbijate kokkuhoiuks 2030. aastal prognoositakse 10–30 miljardit eurot aastas (sõltuvalt energiahindade edasisest muutumisest).

Parandatakse ELi ettevõtjate konkurentsivõimet, edendades nende innovaatsilisust, andes neile teerajaja eelise, tagades neile ulatuslikuma turujärelevalve kaudu võrdsed võimalused kolmandate riikide tootjatega ja pakkudes suuremaid kasumimarginaale energiatõhusate toodete puhul, mille ostuhind on küll kõrgem, kuid mis võimaldavad oma olulusringi jooksul lõpptarbijal kokkuvõttes säästa.

Halduskulude seisukohast on kogukulu, mida kannavad edasimüüjad kõikidel toodetel kõikide märgiste uutega asendamise tõttu, ELis tervikuna kümne aasta jooksul hinnanguliselt

¹⁰ http://ec.europa.eu/energy/en/studies?field_associated_topic_tid=45

¹¹ http://ec.europa.eu/smart-regulation/impact/ia_carried_out/cia_2015_en.htm

¹² Eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrusega (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 339/93.

10 miljonit eurot. Tootjate puhul hinnatakse sama kulu 50 miljonile eurole kümne aasta jooksul. Kokku moodustab see kulu 2 eurosent iga märgistust kandva müüdü toote kohta. Toodete registreerimise halduskulu kogu tööstussektoris on hinnanguliselt 1,5 miljonit eurot aastas ehk umbes 0,5 eurosent müüdü toote kohta. Toodete registreerimise nõudest tulenev tegelik kulu on aga väiksem või seda ei olegi, sest tootjad ei pea enam hoidma tehnilisi dokumente turujärelevalveasutuste jaoks kättesaadavana viis aastat pärast toote tootmise lõpetamist.

Tootjad ja edasimüüjad saavad kanda need halduskulud üle tarbijatele, kuid need kulud korvab küllaga energiakokkuhoid, mille annavad kavandatud määruse tulemusel ostetud tõhusamad tooted.

Ettepanekus kasutatakse ära interneti pakutavaid võimalusi, kuna see hõlmab elektroonilise toodete andmebaasi loomist, mis lihtsustab, kiirendab ja tõhustab tooteinfo edastamist tootjate, jaemüüjate, turujärelevalveasutuste ja lõpptarbijate vahel.

4. MÕJU EELARVELE

Käesoleva ettepanekuga asendatakse kehtiv energiamärgistuse direktiiv ning seepärast hinnatakse haldusmõju ja -kulusid liikmesriikidele mõõdukaks, sest enamik vajalikke struktuure ja eeskirju on neil juba kehtestatud.

Käesolev ettepanek ei nõua täiendavaid vahendeid ELi eelarvest. Kulud seoses toodete andmebaasi loomisega (1 500 000 eurot 2016. aastal ja 150 000 eurot iga-aastasteks hoolduskuludeks järgnevatel aastatel) ning uuringuga, mis käsitleb tarbijate arusaamist konkreetsete tooterühmade märgistusest (300 000 eurot aastas alates 2017. aastast), rahastatakse toodete energiatõhususe poliitika rakendamise olemasoleva eelarve prioriteetide muutmise teel, nähes sealhulgas ette vahendid tehniliseks abiks ja/või tooterühmade teatavate aspektide hindamist käsitlevateks uuringuteks, mis on vajalikud delegeeritud õigusaktide koostamiseks ja standardimise toetamiseks. Käesolev eelarve kuulub programmi „Horisont 2020” turuosa hõivamist ja innovatsiooni käsitlevate ühiskondlike väljakutsete alla.

5. MUUD KÜSIMUSED

5.1. Järelevalve-, hindamis- ja aruandluskord

Energiamärgistuse raamistiku järgmine hindamine on kavandatud kaheksa aasta pärast. See peaks tuginema järeelhinnangutele konkreetseid tooteid käsitlevatest uuringutest, millega vaadatakse läbi kõnealuse raamistiku alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktid, ning selle käigus tuleks hinnata raamistiku tõhusust kaupade vaba liikumise tagamisel (nt kas liikmesriigid on hoidunud tegemast toodete riiklikku energiamärgistust käsitlevate õigusaktide ettepanekuid). Hinnata tuleks toodete energiatarbimise ja muu olulise keskkonnamõju vähendamist, eeskätt selle suhtes, mil määral muudetud klassifikatsiooniga tooted on suutnud turgu ümber kujundada. Turujärelevalve ja nõuetele vastavuse määra paranemist tänu toodete andmebaasile saab hinnata liikmesriikide aruannete kaudu, milles käsitletakse turujärelevalve määruse alusel toimuva turujärelevalve tulemusi.

5.2. Ettepaneku teatavate sätete üksikasjalik selgitus

Ettepanekus säilitatakse kehtiva energiamärgistuse direktiivi eesmärgid ja peamised põhimõtted, kuid sellega selgitatakse, tugevdatakse ja laiendatakse kehtiva direktiivi sätteid:

- ajakohastades märgist ja võimaldades klassifikatsiooni muutmist;
- tõhustades nõuete täitmise tagamist;

- luues energiamärgistuse kohustustega hõlmatud toodete andmebaasi;
- selgitades eri poolte kohustusi;
- parandades energiamärgistuse ja mõõtestandardite vahelist seost.

5.2.1. Märgise ajakohastamine ja klassifikatsiooni muutmise võimaldamine

Energiamärgistuse edukus üha energiatõhusamate toodete tootmise õhutamisel tähendab seda, et märgis hakkab oma piirideni jõudma. Paljude tooterühmade puhul kuulub enamik mudeleid nüüd kõrgematesse energiaklassidesse, millest tulenevalt on mudeleid omavahel keeruline eristada. Kuigi energiatõhususklassid A+ kuni A+++ lisati 2010. aastal, on mõne tooterühma puhul nendes klassides juba kõik mudelid ja ükski mudel ei kuulu enam madalamatesse klassidesse. Vaja on süstemaatiliselt toodete klassifikatsioon muuta ja naasta energiamärgise algse skaala A–G juurde, mida tarbijad uuringute kohaselt kõige paremini mõistavad. Kuigi kehtiv direktiiv võimaldab toodete klassifikatsiooni muutmist spetsiaalsete delegeeritud õigusaktide kaudu, käsitletakse käesolevas ettepanekus vajadust muuta energiamärgiste klassifitseerimist palju süsteemsemalt. Samuti selgitatakse selles tarnijate ja edasimüüjate kohustusi klassifikatsiooni muutmise ja asendamise etapis.

Komisjon vaatab olemasolevad märgised läbi viie aasta jooksul alates kavandatud määrase jõustumise kuupäevast, eesmärgiga muuta nende klassifikatsiooni. Kõige esimesena võetakse ette need tooterühmad, millesse kuuluvad turul saadaolevad tooted on enamasti liigitatud kõrgematesse klassidesse. Klassifikatsiooni muudetakse mitu aastat pärast läbivaatamise kuupäeva.

Klassifikatsiooni muutmine nõuab üleminekuperioodi, mille jooksul kauplustes oleksid näha ühtede ja samade toodete vanad (muutmata klassifikatsiooniga) ja uued, muudetud klassifikatsiooniga märgised. Et viia miinimumini oht tekitada tarbijate hulgas segadust, vähendada nõuete täitmise kulusid ning tagada tarnijatele ja edasimüüjatele maksimaalne õiguskindlus, nähakse määrase eelnõuga ette järgmine lähenemisviis.

1. Muudetud klassifikatsiooniga märgist käsitlev delegeeritud õigusakt avaldatakse ja see jõustub 20 päeva hiljem (nagu praegugi). Delegeeritud õigusaktiga kehtestatakse sellised energianõuded, et ükski praegu turul olev toode ei jääks kõrgematesse energiaklassidesse, eesmärgiga õhutada tehnoloogia arengut ja innovatsiooni ning võimaldada üha energiatõhusamate toodete tunnustamist. Delegeeritud õigusakt sisaldab kindlat kuupäeva, mil n-õ vanad märgised tuleb asendada muudetud klassifikatsiooniga märgisega (edaspidi „asendamise kuupäev”).
2. Kuue kuu jooksul pärast delegeeritud õigusakti jõustumist, kuid enne asendamise kuupäeva, asetavad tarnijad muudetud klassifikatsiooniga märgise koos olemasoleva märgisega toote kasti.
3. Asendamise kuupäeval peavad edasimüüjad asendama kõikide kauplustes müüdavate toodete vana märgise uuega. Kõikide märgiste uutega asendamiseks on neil aega üks nädal.
4. Selliste toodete jaoks, mis olid kaupluses juba enne kuuekuulise üleminekuperioodi algust, peavad edasimüüjad hankima tarnijalt uue märgise (selle võib teha kättesaadavaks ka elektrooniliselt, võimaldades seda tarnijate veebisaitidelt alla laadida).
5. Liikmesriikidelt nõutakse reklaamiotstarbeliste teavituskampaaniate korraldamist, et tarbijaid klassifikatsiooni muutmise teavitada.

Sellise lähenemisviisi eesmärk on võimalikult ulatuslikult vähendada vanade ja uute märgiste üheaegset kasutamist kauplustes müüdavatel sama liiki toodetel, tehes klassifikatsiooni muutmise võimalikult praktiliseks, mis omakorda suurendab märgise tõhusust ning

energiasäästu ja kulude kokkuhoidu tarbijate jaoks. See ei nõua praeguse süsteemiga võrreldes olulisi muudatusi märgise levitamise põhimehhanismis, mis on seni oma toimimist tõestanud.

5.2.2. Nõuete täitmise parem tagamine energiamärgistuse kohustustega hõlmatud toodete andmebaasi loomise teel

Seoses nõuete täitmise tagamisega hinnatakse üldiseks nõuetele mittevastavuse määraks turul 20 %, mille tõttu kaotatakse ligikaudu 10 % kavandatud energiasäästust. Selline nõrk tegevus nõuete täitmise tagamisel on (vähemalt osaliselt) tingitud riiklike turujärelevalveasutuste raskustest õigeaegsel juurdepääsul tehnilistele dokumentidele ning seda halvendab veelgi selguse puudumine erinevate mudelinumbrite kohta, mida eri liikmesriikides ühe ja sama mudeli puhul kasutatakse. Uus toodete registreerimise andmebaas annab turujärelevalveasutustele palju kiirema juurdepääsu vajalikule teabele.

Peale selle annab toodete andmebaas ajakohaseid turuandmeid ja energiatõhusust käsitlevat teavet, mis kiirendab ettevalmistavaid/ülevalvetoiminguid ja järgnevat reguleerimisprotsessi, lühendades seeläbi praegust delegeeritud õigusaktide puhul esinevat pikka reguleerimisprotsessi.

Energiamärgistuse direktiivi puhul tundub olevat suur vajadus registreerimisandmebaasi järele, sest energiamärgised on peamiselt seotud kodumasinatega, mille korral on piisava turujärelevalve puudumise mõju ulatuslikum ja võrdväärsete mudelite arv suurem.

Lisaks praeguse süsteemi puuduste kõrvaldamisele saaks andmebaasi edaspidi kasutada uue võimalusena energiamärgiseid edasimüüjatele jagada, sest energiamärgised ja muudetud klassifikatsiooniga märgised oleksid sellises andmebaasis kättesaadavad. Ettepanekuga ajakohastatakse ka direktiivi nõudeid, nähes ette märgiste elektroonilise esitamise või tarnijate kohustuse need oma veebisaidil kättesaadavaks teha.

Võrreldes tarnijate suhtes praegu kehtivate tooteinfo nõuetega luuakse toodete registreerimise andmebaasiga üksnes uus kohustus registreerida toote mudel, laadides üles teabe, mida praeguse süsteemi alusel mitmesuguste delegeeritud õigusaktidega juba nõutakse.

Toodete registreerimise halduskoormus kogu tööstussektoris on hinnanguliselt 1,5 miljonit eurot aastas ehk umbes 0,5 euro senti müüdud toote kohta. Tegelik kulu on aga väiksem või seda ei olegi, sest tarnijad ei pea enam hoidma tehnilisi dokumente turujärelevalveasutuste jaoks kättesaadavana viis aastat pärast toote tootmise lõpetamist. Praegu peavad turujärelevalveasutused taotlema tehnilisi dokumente tarnijatelt ja edasimüüjad peavad võtma ühendust tarnijatega märgiste saamiseks, kui nad peaksid neid mingil põhjusel vajama. Andmebaasis hoitakse ühes keskses kohas kättesaadavana nii tehnilised dokumendid turujärelevalveasutuste jaoks kui ka märgised edasimüüjate jaoks.

5.2.3. Eri poolte kohustuste selgitamine

Ettepanekuga liigitatakse ümber liikmesriikide, tarnijate ja edasimüüjate vastavad kohustused, et muuta need sidusamaks ja lihtsamaks.

Direktiivi asendamine määrusega tähendab väiksemat halduskoormust liikmesriikidele (kuigi nad peavad oma siseriiklikust õigusest kõrvaldama direktiivi 2010/30/EL ülevõtmiseks võetud meetmed) ning vahetult kohaldatavaid nõudeid tarnijatele ja edasimüüjatele, millega tagatakse täielik ühtlustamine kogu ELis.

5.2.4. *Energiamärgistuse ja mõõtestandardite vahelise seose parandamine*

Ettepanekus selgitatakse, et asjakohases harmoneeritud standardis sätestatud mõõtmis- ja arvutusmeetoditele vastava toote puhul eeldatakse, et see vastab kohaldatava delegeeritud õigusakti asjakohastele sätetele.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

**millega kehtestatakse energiamärgistuse raamistik ning tunnistatakse kehtetuks
direktiiv 2010/30/EL**

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,
võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 194 lõiget 2,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,
võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹³,
võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust¹⁴,
toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt
ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Liit on võtnud kohustuse ehitada üles energialiit koos tulevikku suunatud kliimapoliitikaga. Energiatõhusus on oluline element Euroopa Liidu kliima- ja energiapoliitika 2030. aasta raamistikus ning energianõudluse vähendamise võtmelement.
- (2) Energiamärgistus võimaldab tarbijatel olla otsuste tegemisel teadlik toodete energiatarbimisest ja soodustab seeläbi innovatsiooni.
- (3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/30/EL¹⁵ tõhusust on hinnatud¹⁶. Hindamise tulemusena selgus, et energiamärgistuse raamistikku on selle tõhususe suurendamiseks vaja ajakohastada.
- (4) Direktiiv 2010/30/EL on asjakohane asendada määrusega, mille reguleerimisala jääb samaks, kuid millega muudetakse ja tõhustatakse teatavaid direktiivi sätteid, et selgitada ja ajakohastada nende sisu. Määrus on asjakohane õigusakt, sest sellega kehtestatakse selged ja üksikasjalikud eeskirjad, mis ei võimalda liikmesriikidel neid erinevalt üle võtta ja mis seega tagavad suurema ühtlustatuse kogu liidus. Ühtlustatud õigusraamistik liidu, mitte liikmesriikide tasandil vähendab kulusid tootjate jaoks ja annab neile võrdsed võimalused. Ühtlustamine üle kogu liidu tagab kaupade vaba liikumise ühtsel turul.
- (5) Energianõudluse vähendamine on Euroopa energiajulgeoleku strateegia üks võtmemeetmeid¹⁷. Energialiidu raamstrateegias¹⁸ on peale selle rõhutatud

¹³ ELT C [...], [...], lk [...].

¹⁴ ELT C [...], [...], lk [...].

¹⁵ ELT L 153, 18.6.2010, lk 1.

¹⁶ COM(2015) 143.

energiatõhususe suurendamise põhimõtet ja vajadust täielikult rakendada liidus kehtivaid energiasaldkonna õigusakte. Strateegia tegevuskavaga on ette nähtud toodete energiatõhususe raamistiku läbivaatamine 2015. aastal. Käesoleva määrusega parandatakse energiamärgistuse õigus- ja jõustamisraamistikku.

- (7) Energiatõhususe toodete tõhususe parandamine tarbijate teadlike valikute kaudu toob kasu liidu majandusele tervikuna, soodustab innovatsiooni ning aitab saavutada liidu 2020. ja 2030. aastaks seoses energiatõhususega seatud eesmärgid. Samuti võimaldab see tarbijatel raha kokku hoida.
- (8) Euroopa Ülemkogu 23.–24. oktoobri 2014. aasta kohtumise järeldustes seati esialgseks eesmärgiks parandada energiatõhusust 2030. aastaks liidu tasandil vähemalt 27 % võrreldes tulevase energiatarbimise prognoosidega. See eesmärk vaadatakse läbi 2020. aastaks, lähtuvalt kaalutavast liidu tasandi 30 % eesmärgist. Samuti seati siduv ELi eesmärk vähendada liidus kasvuhoonegaaside heidet 2030. aastaks 1990. aasta tasemega võrreldes vähemalt 40 %, sealhulgas 30 % võrra heitkogustega kauplemise süsteemi välises sektorites.
- (9) Täpse, asjakohase ja võrreldava teabe esitamine energiatõhususe toodete energiatarbimise kohta aitab tarbijatel valida tooteid, mis tarbivad kasutuselapis vähem energiat ja muid olulisi ressursse. Kohustuslik standardmärgis on tõhus viis anda potentsiaalsetele tarbijatele energiatõhususe toodete energiatarbimise kohta võrreldavat teavet. Seda tuleks täiendada tootekirjeldusega. Märgis peaks olema hõlpsasti äratuntav, lihtne ja kokkuvõtlik. Selleks tuleks märgistuse praegune värviskaala (alates tumerohelisest kuni punaseni) säilitada alusena, mille põhjal teavitada tarbijaid toodete energiatõhususest. Tarbijate jaoks on kõige tõhusamaks osutunud klassifikatsioon, mille puhul kasutatakse tähti A–G. Olukorrad, kus tooted ei saa direktiivi 2009/125/EÜ kohaste ökodisainimeetmete tõttu enam kuuluda klassi F või G, ei tohiks nimetatud klasse märgisel näidata. Erandjuhtudel peaks see kehtima ka klassidele D ja E, ehkki sellise olukorra teke on ebatõenäoline, arvestades et märgise klassifikatsiooni muudetakse, kui enamik tootemudeleid kuulub kahte kõrgemasse klassi.
- (10) Digitehnoloogia areng võimaldab märgiseid edastada ja esitada alternatiivsel viisil elektrooniliselt, näiteks internetis, aga ka kauplustes elektroonilistel ekraanidel. Sellisest arengust kasu saamiseks peaks käesoleva määrusega lubama elektrooniliste märgiste kasutamise füüsilise energiamärgise asemel või selle täiendusena. Nendel juhtudel, kui energiamärgise esitlemine ei ole teostatav, näiteks teatavate kaugmüügivormide puhul ning reklaamides ja tehnilistes müügiedendusematerjalides, tuleks potentsiaalsetele tarbijatele esitada vähemalt toote energiaklass.
- (11) Tootjad reageerivad energiamärgisele üha energiatõhusamate toodete väljatöötamisega. Sellise tehnoloogilise arengu tagajärjel kuuluvad tooted enamjaolt energiamärgise kõrgematesse klassidesse. Vajalikuks võib osutuda toodete täiendav eristamine, et tarbijatel oleks võimalik neid nõuetekohaselt võrrelda, millega kaasneb vajadus muuta märgiste klassifikatsiooni. Selline klassifikatsiooni muutmine võiks toimuda ligikaudu iga kümne aasta tagant, võttes arvesse vajadust mitte panna tootjatele liigset koormust. Seepärast tuleks käesolevas määruses sätestada klassifikatsiooni muutmise üksikasjalik kord, et tagada tarnijatele ja edasimüüjatele maksimaalne õiguskindlus. Värskest muudetud klassifikatsiooniga märgise puhul

¹⁷ COM(2014) 330.

¹⁸ COM(2015) 80 (final).

peaksid kõrgemad klassid jääma tühjaks, et õhutada tehnoloogilist arengut ning võimaldada üha tõhusamate toodete väljatöötamist ja tunnustamist. Märgise klassifikatsiooni muutmise korral tuleks tarbijate eksitamise vältimiseks asendada lühikese aja jooksul kõik energiamärgised.

- (12) Muudetud klassifikatsiooniga märgise puhul peaksid tarnijad esitama edasimüüjatele teatava aja jooksul nii vana kui ka muudetud klassifikatsiooniga märgise. Esitletavatel toodetel (sh internetis) olemasolevate märgiste asendamine muudetud klassifikatsiooniga märgistega peaks toimuma võimalikult kiiresti pärast muudetud klassifikatsiooniga märgist käsitlevas delegeeritud õigusaktis täpsustatud asendamise kuupäeva. Edasimüüjad ei tohiks esitleda muudetud klassifikatsiooniga märgist enne asendamise kuupäeva.
- (13) Ette tuleb näha selge ja proportsionaalne kohustuste jagunemine, mis vastab iga ettevõtja rollile tarne- ja turustusprotsessis. Ettevõtjad peaksid vastutama nõuetele vastavuse eest kooskõlas oma vastava rolliga tarneahelas ning võtma asjakohaseid meetmeid selle tagamiseks, et nad teevad turul kättesaadavaks üksnes sellised tooted, mis vastavad käesolevale määrusele ja selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktidele.
- (14) Selleks et säilitada tarbijate usaldus energiamärgise vastu, ei tohiks energiamõjuga toodete puhul lubada kasutada muid märgiseid, mis jälgendavad energiamärgist. Samuti ei tohiks lubada kasutada täiendavaid märgiseid, tähiseid, sümboleid või silte, mis võivad tarbijaid seoses energiatarbimisega eksitada.
- (15) Õiguskindluse tagamiseks on vaja selgitada, et energiamõjuga toodete suhtes kohaldatakse ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 765/2008¹⁹ sätestatud eeskirju liidu turu järelevalve ja liidu turule sisenevate toodete kontrolli kohta. Kaupade vaba liikumise põhimõtet arvesse võttes on äärmiselt oluline, et liikmesriikide turujärelevalveasutused teeksid omavahel tõhusat koostööd. Komisjon peaks sellist energiamärgistuse alast koostööd tugevdama omapoolse toetusega.
- (16) Nõuetele vastavuse kontrollimise hõlbustamiseks ning tootepõhiste märgiste ja tootekirjelduste läbivaatamisega seotud reguleerimisprotsessi jaoks ajakohaste turuandmete esitamiseks peaksid tarnijad sisestama oma toote nõuetele vastavust käsitleva teabe komisjoni loodud elektroonilisse andmebaasi. Kõnealune teave tuleks teha avalikult kättesaadavaks, et pakkuda tarbijatele teavet ja edasimüüjatele alternatiivseid võimalusi märgiseid kätte saada. Turujärelevalveasutustel peaks olema juurdepääs andmebaasis sisalduvale teabele.
- (17) Käesoleva määruse ja selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide sätete rikkumise suhtes kohaldatavad karistused peaksid olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.
- (18) Energiatõhususe, kliimamuutuste leevendamise ja keskkonnakaitse edendamiseks peaks liikmesriikidel olema võimalus kehtestada soodustusi energiatõhusate toodete kasutamiseks. Liikmesriikidel on õigus otsustada selliste soodustuste laadi üle. Kõnealused soodustused peaksid vastama liidu riigiabi eeskirjadele ega tohiks endast kujutada põhjendamatuid turutõkkeid. Käesolev määrus ei piira selliste soodustustega seoses Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaselt rakendatavate tulevaste riigiabimenetluste tulemusi.

¹⁹

ELT L 218, 13.8.2008, lk 30.

- (19) Käesoleva määruse kohaste tootepõhiste nõuetega hõlmatud toodete energiatarbimise mõõtmiseks ja nendega seotud muu teabe saamiseks tuleks kasutada usaldusväärseid, täpseid ja korratavaid meetodeid, milles võetakse arvesse üldtunnustatud ajakohaseid mõõtmis- ja arvutusmeetodeid. Liidu tasandil ühtlustatud standardid parandavad siseturu toimimist. Kui tootepõhiste nõuete kohaldamise ajaks ei ole standardeid avaldatud, peaks komisjon avaldama *Euroopa Liidu Teatajas* asjaomaste tootepõhiste nõuetega seotud üleminekumeetmed ja arvutusmeetodid. Kui viide sellisele standardile on *Euroopa Liidu Teatajas* avaldatud, tuleks selle täitmise korral eeldada vastavust ka käesoleva määruse alusel vastu võetud asjaomaste tootepõhiste nõuetega seotud mõõtmismeetoditele.
- (20) Komisjon peaks koostama tööplaani konkreetsete toodete märgiste läbivaatamiseks koos esialgse loeteluga täiendavatest energiamõjuga toodetest, mille puhul võiks kehtestada energiamärgise. Tööplaani rakendamise lähtepunktiks peaks olema asjaomaste tooterühmade tehniline, keskkonnavaline ja majanduslik analüüs. Analüüsi käigus tuleks kooskõlas eesmärgiga edendada ringmajandust käsitleda ka lisateavet, sh millised ja kui kulukad on võimalused teavitada tarbijaid energiamõjuga toote omadustest, sh selle absoluutne energiatarbimine, vastupidavus või keskkonnatoime. Selline lisateave peaks muutma märgise tarbija jaoks mõistetavamaks ja tõhusamaks ega tohiks tarbijale kaasa tuua halba mõju.
- (21) Tootepõhiste märgiste ja tootekirjelduste ning toodete andmebaasi toimimisega seotud üksikasjade kehtestamiseks tuleks komisjonile delegeerida õigus võtta vastu õigusakte kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290. On eriti oluline, et komisjon viiks ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil ja nõuandefoorumis.
- (22) Käesolev määrus ei tohiks mõjutada liikmesriikide kohustusi, mis on seotud direktiivi 2010/30/EL liikmesriigi õigusesse ülevõtmise ja kohaldamise tähtaegadega.
- (23) Direktiiv 2010/30/EL tuleks seepärast kehtetuks tunnistada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Reguleerimise ja -ala

1. Käesoleva määrusega sätestatakse raamistik energiamõjuga toodete kasutusetapi energia- ja muude ressursside tarbimise näitamiseks märgisel ja ühtses tootekirjelduses ning energiamõjuga toodete kohta lisateabe esitamiseks, et võimaldada tarbijatel valida energiatõhusamaid tooteid.
2. Käesolevat määrust ei kohaldata järgmiste toodete suhtes:
 - (a) kasutatud tooted;
 - (b) inimeste ja kaupade veoks ette nähtud transpordivahendid, välja arvatud paikse mootoriga töötavad transpordivahendid.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (1) „tarbija” – füüsiline või juriidiline isik, kes ostab või rendib käesoleva määrusega hõlmatud toote oma tarbeks, olenemata sellest, kas ta teeb seda oma kaubandus-, majandus-, ametialase või kutsetegevusega seotud eesmärkidel või mitte;
- (2) „turule laskmine” – toote esmakordne liidu turul kättesaadavaks tegemine;
- (3) „turul kättesaadavaks tegemine” – toote tasu eest või tasuta tarnimine liidu turule kaubandustegevuse käigus kas turustamiseks või kasutamiseks;
- (4) „kasutuselevõtt” – toote esmakordne eesmärgipärane kasutamine liidu turul;
- (5) „tarnija” – liidu tootja, sellise tootja volitatud esindaja, kelle asukoht ei ole liidus, või importija, kes laseb käesoleva määrusega hõlmatud tooted liidu turule;
- (6) „tootja” – füüsiline või juriidiline isik, kes toodab energiamõjuga toodet või on lasknud sellise toote kujundada või valmistada ja turustab seda energiamõjuga toodet oma nime või kaubamärgi all;
- (7) „volitatud esindaja” – liidus asuv füüsiline või juriidiline isik, kes on saanud tootjalt kirjaliku volituse tegutseda tema nimel seoses teatavate ülesannetega;
- (8) „importija” – liidus asuv füüsiline või juriidiline isik, kes laseb kolmandast riigist pärit energiamõjuga toote liidu turule;
- (9) „edasimüüja” – jaemüüja või muu isik, kes müüb, annab rendile, müüb järelmaksuga või esitleb tooteid tarbijatele;
- (10) „kaugmüük” – müük, rendile andmine või järelmaksuga müük posti teel, kataloogide, interneti või telefonimüügi kaudu või muul viisil, mille puhul ei saa eeldada, et potentsiaalne lõpptarbija esitletavat toodet näeks;
- (11) „energiamõjuga toode” – mis tahes toode, süsteem või teenus, mille kasutamine mõjutab energiatarbimist ning mis liidus turule lastakse ja kasutusele võetakse, sealhulgas osad, mis on ette nähtud turulelastavatesse ja kasutuselevõetavatesse energiamõjuga toodetesse paigaldamiseks;
- (12) „harmoneeritud standard” – määruse (EL) nr 1025/2012²⁰ artikli 2 lõike 1 punktis c määratletud Euroopa standard;
- (13) „märgis” – graafiline diagramm, sealhulgas klassifikatsioon, mille puhul kasutatakse energiatarbimise näitamiseks tähti A–G seitsmes eri värvitoonis alates tumerohelisest kuni punaseni;
- (14) „mudel” – toote versioon, mille kõikidel ühikutel on ühesugused, märgise ja tootekirjelduse seisukohast asjakohased tehnilised näitajad ning millel on sama mudelitähis;
- (15) „mudelitähis” – tavaliselt tähtnumbriline kood, mis eristab konkreetset tootemudelit teistest sama kaubamärgiga või tarnija nimega mudelitest;
- (16) „võrdväärne mudel” – mudel, mille on turule lasknud sama tarnija ning millel on sama märgis ja tootekirjeldus nagu teisel mudelil, kuid erinev mudelitähis;
- (17) „tootekirjeldus” – tootega seotud teavet sisaldav standardtabel;

²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1025/2012, mis käsitleb Euroopa standardimist (ELT L 316, 14.11.2012, lk 12).

- (18) „klassifikatsiooni muutmine” – konkreetse toote märgisel teatava energiaklassi saavutamise nõuete regulaarne rangemaks muutmine, mis olemasolevate märgiste puhul võib tähendada teatavate energiaklasside kustutamist;
- (19) „muudetud klassifikatsiooniga märgis” – konkreetse toote märgis, mille klassifikatsiooni on muudetud.
- (20) „lisateave” – teave energiamõjuga toote funktsionaalse toimimise ja keskkonnatoime kohta, nt toote absoluutne energiatarbimine või vastupidavus; see teave põhineb andmetel, mida on turujärelevalveasutustel võimalik mõõta, mis on ühemõtteline ja millel puudub märkimisväärne halb mõju märgise mõistetavusele ja tõhususele tarbija jaoks.

Artikkel 3

Tarnijate ja edasimüüjate kohustused

1. Tarnijad peavad täitma järgmisi nõudeid:
 - (a) tagama, et turule lastud toodete kohta esitatakse tasuta täpsed märgised ja tootekirjeldused kooskõlas käesoleva määruse ja asjaomaste delegeeritud õigusaktidega;
 - (b) esitama edasimüüjate taotluse korral märgised kiiresti ja tasuta;
 - (c) tagama, et nende esitatud märgised ja tootekirjeldused on täpsed, ning koostama piisavad tehnilised dokumendid, mis võimaldavad teabe täpsust hinnata;
 - (d) sisestama enne tootemudeli turule laskmist artikli 8 kohaselt loodud toodete andmebaasi I lisas üksikasjalikult kirjeldatud teabe.
2. Edasimüüjad peavad täitma järgmisi nõudeid:
 - (a) esitlema delegeeritud õigusaktiga hõlmatud toote kohta tarnijalt saadud või muul viisil kättesaadavaks tehtud märgist nähtaval viisil;
 - (b) kui neil märgis või muudetud klassifikatsiooniga märgis puudub:
 - i) taotlema tarnijalt märgist või muudetud klassifikatsiooniga märgist;
 - ii) trükkima märgise välja artikli 8 kohaselt loodud toodete andmebaasist, kui see funktsioon on kõnealuse toote puhul kättesaadav, või
 - iii) trükkima märgise või muudetud klassifikatsiooniga märgise välja tarnija veebisaidilt, kui see funktsioon on kõnealuse toote puhul kättesaadav;
 - (c) tegema tarbijatele kättesaadavaks tootekirjelduse.
3. Tarnijad ja edasimüüjad peavad täitma järgmisi nõudeid:
 - (a) osutama toote energiatõhususklassile kõikides konkreetset tootemudelit käsitlevates reklaamides ja tehnilistes müügiedendusmaterjalides kooskõlas asjaomase delegeeritud õigusaktiga;
 - (b) tegema koostööd turujärelevalveasutustega ja võtma omal algatusel või turujärelevalveasutuste nõudmisel viivitamata meetmeid selliste olukordade parandamiseks, kus ei ole täidetud käesolevas määruses ja selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud nõuded, mis kuuluvad nende vastutusalasse;

- (c) mitte kasutama käesoleva määrusega hõlmatud toodete puhul muid märgiseid, tähiseid, sümboleid või silte, mis ei vasta käesoleva määruse ja asjaomaste delegeeritud õigusaktide nõuetele, kui see võib tarbijaid tõenäoliselt eksitada või segadusse ajada seoses energia- või muude oluliste ressursside tarbimisega toote kasutamisel;
- (d) mitte esitama ega esitlema käesoleva määrusega hõlmamata toodete puhul märgiseid, mis jälgendavad käesolevas määruses määratletud märgist.

Artikkel 4

Liikmesriikide kohustused

1. Liikmesriigid ei keela, piira ega takista käesoleva määruse ja asjaomaste delegeeritud õigusaktide nõuetele vastavate energiamõjuga toodete turule laskmist või kasutuselevõttu oma territooriumil.
2. Liikmesriigid võtavad kõik asjakohased meetmed selle tagamiseks, et tarnijad ja edasimüüjad täidavad käesolevast määrusest ja asjaomastest delegeeritud õigusaktidest tulenevaid kohustusi ja nõudeid.
3. Kui liikmesriigid teevad käesoleva määrusega hõlmatud ja delegeeritud õigusaktis täpsustatud energiamõjuga toote puhul mis tahes soodustusi, on need suunatud kohaldatavas delegeeritud õigusaktis sätestatud kõrgeimale energiatõhususklassile.
4. Liikmesriigid tagavad, et märgiste, sealhulgas muudetud klassifikatsiooniga märgiste kehtestamisega kaasnevad õppe- ja reklaamiotstarbelised teavituskampaaniad (vajaduse korral koostöös edasimüüjatega), mille eesmärk on edendada energiatõhusust ja julgustada tarbijaid energiat vastutustundlikumalt tarbima.
5. Liikmesriigid kehtestavad eeskirjad karistuste ja nõuete täitmise tagamise mehhanismide kohta, mida kohaldatakse käesoleva määruse või sellekohaste delegeeritud õigusaktide sätete rikkumise eest, ning võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks. Karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teevad kõnealused sätted komisjonile teatavaks käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäevaks ja teatavad viivitamata kõikidest hilisematest muudatustest, mis neid sätteid mõjutavad.

Artikkel 5

Liidu turu järelevalve ja liidu turule sisenevate energiamõjuga toodete kontroll

1. Käesoleva määruse ja selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktidega hõlmatud energiamõjuga toodete suhtes kohaldatakse määruse (EÜ) nr 765/2008 artikleid 16–29.
2. Komisjon toetab toodete energiamärgistuse alase turujärelevalvega seotud koostööd ja teabevahetust liikmesriikides turujärelevalve või välispiirikontrolli eest vastutavate asutuste vahel ning selliste asutuste ja komisjoni vahel.

Artikkel 6

Liidu kaitsemenetlus

1. Kui teatava liikmesriigi turujärelevalveasutustel on piisavalt põhjust uskuda, et käesoleva määruse kohase delegeeritud õigusakti reguleerimisalasse jääv energiamõjuga toode kujutab endast ohtu käesolevas määruses käsitletud avaliku

huvi kaitse aspektidele, viivad nad läbi asjaomase energiamõjuga toote hindamise, mis hõlmab kõiki käesolevas määruses ja asjaomastes delegeeritud õigusaktides sätestatud nõudeid. Vajaduse korral teeb tarnija turujärelevalveasutustega sel eesmärgil koostööd.

2. Kui turujärelevalveasutused leiavad nimetatud hindamise käigus, et energiamõjuga toode ei vasta käesolevas määruses ja selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud nõuetele, nõuavad nad viivitamata, et tarnija võtaks kõik vajalikud parandusmeetmed energiamõjuga toote vastavusse viimiseks kõnealuste nõuetega, kõrvaldaks energiamõjuga toote turult või võtaks selle tagasi mõistliku aja jooksul, mille nad ohu laadi arvestades määravad. Käesolevas lõikes osutatud meetmete suhtes kohaldatakse määruse (EÜ) nr 765/2008 artiklit 21.
3. Kui turujärelevalveasutused on seisukohal, et mittevastavus ei piirdu üksnes nende riigi territooriumiga, teavitavad nad komisjoni ja teisi liikmesriike hindamise tulemustest ja meetmetest, mille võtmist nad tarnijatelt nõudsid.
4. Tarnija tagab, et kõigi asjaomaste energiamõjuga toodete suhtes, mille ta liidu turul kättesaadavaks on teinud, võetakse kõik vajalikud parandusmeetmed.
5. Kui tarnija ei võta lõikes 2 osutatud ajavahemiku jooksul piisavaid parandusmeetmeid, võtavad turujärelevalveasutused kõik sobivad ajutised meetmed, et keelata või piirata energiamõjuga toote kättesaadavaks tegemist oma riigi turul, energiamõjuga toode turult kõrvaldada või see tagasi võtta. Turujärelevalveasutused teavitavad komisjoni ja teisi liikmesriike nendest meetmetest viivitamata.
6. Lõikes 5 osutatud teave sisaldab kõiki kättesaadavaid üksikasju, eelkõige mittevastava energiamõjuga toote tuvastamiseks vajalikku teavet, energiamõjuga toote päritolu, väidetava mittevastavuse ja kaasneva ohu laadi, võetud riiklike meetmete laadi ja kestust, samuti tarnija esitatud seisukohti. Eelkõige osutavad turujärelevalveasutused, kas mittevastavuse põhjus on energiamõjuga toote mittevastavus käesolevas määruses sätestatud nõuetele, mis käsitlevad avaliku huvi kaitse aspekte, või esinevad puudused artiklis 9 osutatud harmoneeritud standardites, mille alusel vastavust eeldatakse.
7. Liikmesriigid, kes ei ole menetluse algatajad, teavitavad viivitamata komisjoni ja teisi liikmesriike kõikidest võetud meetmetest ja muust nende käsutuses olevast täiendavast teabest asjaomase energiamõjuga toote nõuetele mittevastavuse kohta ning juhul, kui nad ei ole nõus teatatud riikliku meetmega, oma vastuväidetest.
8. Kui 60 päeva jooksul alates lõikes 5 nimetatud teabe kättesaamisest ei ole teised liikmesriigid ega komisjon esitanud vastuväiteid liikmesriigi võetud ajutise meetme kohta, loetakse meede põhjendatuks.
9. Liikmesriigid tagavad, et asjaomase energiamõjuga toote suhtes võetakse viivitamata asjakohased piiravad meetmed, näiteks energiamõjuga toote kõrvaldamine nende turult.
10. Kui lõigetes 4 ja 5 sätestatud menetluse käigus esitatakse liikmesriigi võetud meetmele vastuväiteid või kui komisjon leiab, et riiklik meede on liidu õigusaktidega vastuolus, alustab komisjon viivitamata konsulteerimist liikmesriikidega ja tarnijaga ning hindab riiklikku meedet. Nimetatud hindamise tulemuste põhjal otsustab komisjon, kas riiklik meede on põhjendatud või mitte.
11. Komisjon adresseerib oma otsuse kõikidele liikmesriikidele ning edastab selle viivitamata neile ja tarnijale.

12. Kui riiklik meede loetakse põhjendatuks, võtavad kõik liikmesriigid vajalikud meetmed, et tagada mittevastava energiamõjuga toote kõrvaldamine oma turult, ja teavitavad sellest komisjoni. Kui riiklikku meedet peetakse põhjendamatuks, tunnistab asjaomane liikmesriik selle kehtetuks.
13. Kui riiklikku meedet peetakse põhjendatuks ja energiamõjuga toote mittevastavust põhjendatakse lõikes 6 osutatud puudustega harmoneeritud standardites, kohaldab komisjon määruse (EL) nr 1025/2012 artiklis 11 sätestatud menetlust.

Artikkel 7

Märgised ja klassifikatsiooni muutmine

1. Komisjon võib artiklite 12 ja 13 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega kehtestada märgiseid või muuta olemasolevate märgiste klassifikatsiooni.
2. Kui teatava tooterühma puhul ei tohi energiaklassi D, E, F või G kuuluvaid mudeleid direktiivi 2009/125/EÜ alusel vastu võetud rakendusmeetme tõttu enam turule lasta, ei näidata kõnealust klassi või kõnealuseid klasse enam märgisel.
3. Komisjon tagab, et märgise kehtestamise või selle klassifikatsiooni muutmise korral sätestatakse nõuded sellisel viisil, et eeldatavasti ei kuulu ükski toode märgise kehtestamise ajal energiaklassi A või B ning et hinnanguliselt kuulub enamik mudeleid kõnealustesse klassidesse mitte varem kui kümne aasta pärast.
4. Märgiste klassifikatsiooni muudetakse regulaarselt.
5. Märgise klassifikatsiooni muutmise korral:
 - (a) esitavad tarnijad edasimüüjatele nii praeguse kui ka muudetud klassifikatsiooniga märgise kuuekuulise ajavahemiku jooksul enne punktis b osutatud kuupäeva;
 - (b) edasimüüjad asendavad esitletavatel toodetel olevad märgised (sealhulgas internetis) muudetud klassifikatsiooniga märgistega ühe nädala jooksul pärast asjaomases delegeeritud õigusaktis selleks ette nähtud kuupäeva. Edasimüüjad ei esitle muudetud klassifikatsiooniga märgiseid enne seda kuupäeva.
6. Enne käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva kooskõlas direktiivi 2010/30/EL artikliga 10 vastu võetud delegeeritud õigusaktidega kehtestatud märgiseid käsitatakse käesoleva määruse kohaldamisel märgistena. Komisjon vaatab kõnealused märgised läbi viie aasta jooksul alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast, eesmärgiga muuta nende klassifikatsiooni.

Artikkel 8

Toodete andmebaas

Komisjon loob toodete andmebaasi, mis sisaldab I lisa osutatud teavet, ja haldab seda. I lisa punktis 1 loetletud teave tehakse avalikult kättesaadavaks.

Artikkel 9

Harmoneeritud standardid

Pärast käesoleva määruse artikli 13 kohase delegeeritud õigusakti vastuvõtmist, millega kehtestatakse konkreetsed märgistusnõuded, avaldab komisjon kooskõlas määrusega (EL)

nr 1025/2012²¹ *Euroopa Liidu Teatajas* viited harmoneeritud standarditele, mis vastavad delegeeritud õigusaktis sisalduvatele asjakohastele mõõtmis- ja arvutusnõuetele.

Kui selliseid harmoneeritud standardeid kohaldatakse toote vastavushindamise käigus, loetakse toode delegeeritud õigusaktis sisalduvatele asjakohastele mõõtmis- ja arvutusnõuetele vastavaks.

Artikkel 10 **Konsulterimine**

Komisjon tagab, et oma käesoleva määruse kohases tegevuses jälgib ta iga delegeeritud õigusakti puhul liikmesriikide esindajate ja kõikide kõnealuse tooterühmaga seotud huvitatud isikute, nagu tööstuse, sealhulgas VKEde ja käsitööstuse, ametiühingute, hulgi- ja jaemüügiga tegelevate ettevõtjate, importijate, keskkonnakaitseorganisatsioonide ja tarbijaorganisatsioonide tasakaalustatud kaasamist. Sel eesmärgil loob komisjon nõuandefoorumi, kus kõnealused isikud kokku tulevad. Kõnealuse nõuandefoorumi võib ühendada direktiivi 2009/125/EÜ artiklis 18 osutatud nõuandefoorumiga.

Kui see on asjakohane, testib komisjon enne delegeeritud õigusaktide vastuvõtmist konkreetsete tooterühmade märgiste kujundust ja sisu tarbijate seas eesmärgiga tagada, et nad märgistest selgelt aru saavad.

Artikkel 11 **Tööplan**

Olles konsulteerinud artiklis 10 osutatud nõuandefoorumiga, koostab komisjon tööplani, mis tehakse avalikult kättesaadavaks. Tööplan sisaldab esialgset loetelu tooterühmadest, mida käsitatakse delegeeritud õigusaktide vastuvõtmisel esmatähtsana. Samuti kehtestatakse tööplanis kavad toodete või tooterühmade märgiste läbivaatamiseks ja nende klassifikatsiooni muutmiseks. Komisjon võib tööplani pärast nõuandefoorumiga konsulteerimist regulaarselt muuta. Tööplani võib ühendada direktiivi 2009/125/EÜ artiklis 16 nõutud tööplaniga.

Artikkel 12 **Delegeeritud õigusaktid**

1. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 13 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad üksikasjalikke nõudeid seoses konkreetsete energiamõjuga toodete rühmade (edaspidi „konkreetsed tooterühmad”) märgistega.
2. Delegeeritud õigusaktides täpsustatakse tooterühmad, mis vastavad järgmistele kriteeriumidele:
 - (a) vastavalt kõige värskematele kättesaadavatele arvnäitajatele ja arvestades liidu turule lastud koguseid, on tooterühmal märkimisväärne potentsiaal säästa energiat ja vajaduse korral muid olulisi ressursse;
 - (b) samaväärse funktsiooniga tooterühmade asjakohased tõhususnäitajad on väga erinevad;
 - (c) puudub märkimisväärne negatiivne mõju seoses tooterühma taskukohasuse ja olelusringi kuludega.

²¹ ELT L 316, 14.11.2012, lk 12.

3. Konkreetsete tooterühmadega seotud delegeeritud õigusaktides täpsustatakse eelkõige järgmine:

- (a) artikli 2 punktis 11 sätestatud energiamõjuga toote määratlusega hõlmatud konkreetsete delegeeritud õigusakti aluseks olevate tooterühmade määratlus;
- (b) märgise kujundus ja sisu, sealhulgas energiatarbimist näitav skaala vahemikus A–G, kusjuures märgiste vorm on tooterühmade lõikes võimalikult ühetaoline ning igal juhul selge ja loetav;
- (c) vajaduse korral muude ressursside tarbimine ja lisateave energiamõjuga toodete kohta, millisel juhul tuleb märgisel rõhutada toote energiatõhusust;
- (d) kohad, kus märgist esitletakse, näiteks kinnitatud tootele, trükitud pakendile, esitatud elektrooniliselt või esitletud internetis;
- (e) vajaduse korral elektroonilised viisid toodete märgistamiseks;
- (f) märgise ja tehnilise teabe esitamise viis kaugmüügi korral;
- (g) tehniliste dokumentide ja tootekirjelduse sisu ning vajaduse korral vorm ja muud üksikasjad;
- (h) asjaolu, et nõuetele vastavust kontrollides lubatakse ainult selliseid kõrvalekaldeid, mis on sätestatud delegeeritud õigusakti(de)s;
- (i) tarnijate ja edasimüüjate kohustused seoses toodete andmebaasiga;
- (j) konkreetne viide energiaklassile, mis tuleb esitada reklaamides ja tehnilistes müügiedendusmaterjalides, sealhulgas nõue, et see peab olema nähtavas ja loetavas vormis;
- (k) vastavushindamismenetlused ning mõõtmis- ja arvutusmeetodid, mida kasutatakse märgisel ja tootekirjelduses esitatava teabe kindlaksmääramiseks;
- (l) viide sellele, kas suuremate seadmete puhul nõutakse teatava energiaklassi saavutamiseks kõrgemat energiatõhususe taset;
- (m) viide sellele, millises vormis esitatakse märgisel mis tahes täiendavad viited, mis võimaldavad tarbijatel tutvuda elektrooniliselt üksikasjalikuma teabega tootekirjelduses esitatud tõhususnäitajate kohta;
- (n) viide sellele, kas ja kuidas tuleks nutiarvestitel või toote interaktiivsel ekraanil näidata energiaklasse, mis kirjeldavad energiatarbimist toote kasutamisel;
- (o) delegeeritud õigusakti hindamise ja võimaliku läbivaatamise kuupäev.

Esimese lõigu punktis b osutatud märgise sisu puhul vastavad klassifikatsiooni astmed A–G tarbija seisukohast märkimisväärsele energiasäästule ja kulude kokkuhoiule.

Seoses esimese lõigu punktis m osutatud viidete vormiga võib sellised viited esitada veebiaadressina, ruutkoodina (QR-koodina), elektrooniliste märgiste lingina või mis tahes muul asjakohasel tarbijasõbralikul viisil.

Delegeeritud õigusaktiga hõlmatud toote märgistamisel ei ole kasutaja seisukohalt märkimisväärset negatiivset mõju toote töökindlusele.

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 13 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad toodete andmebaasi toimimise üksikasju, sealhulgas tarnijate ja edasimüüjate mis tahes kohustusi.

Artikkel 13

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artiklites 7 ja 12 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäevast.
3. Euroopa Parlament või nõukogu võib artiklites 7 ja 12 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse käesolevas määruuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle üheaegselt teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
5. Artiklite 7 ja 12 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel võib seda tähtaega pikendada kahe kuu võrra.

Artikkel 14

Hindamine

Komisjon hindab käesoleva määruse kohaldamist hiljemalt kaheksa aasta möödumisel selle jõustumisest ning esitab aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Kõnealuses aruandes hinnatakse, kui tulemuslikult on käesolev määrus võimaldanud tarbijatel valida tõhusamaid tooteid, võttes arvesse selle mõju ettevõtjatele.

Artikkel 15

Kehtetuks tunnistamine

Direktiiv 2010/30/EL tunnistatakse kehtetuks alates 1. jaanuarist 2017.

Viiteid direktiivile 2010/30/EL tõlgendatakse viidetena käesolevale määrusele ja loetakse vastavalt II lisas esitatud vastavustabelile.

Artikkel 16

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2017.

Artikli 3 lõike 1 punkti d kohaldatakse siiski alates 1. jaanuarist 2019.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

*Euroopa Parlamendi nimel
president*

*Nõukogu nimel
eesistuja*

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

- 1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus Ettepanek:
- 1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise (ABM/ABB) struktuurile
- 1.3. Ettepaneku/algatuse liik
- 1.4. Eesmärgid
- 1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendus
- 1.6. Meetme kestus ja finantsmõju
- 1.7. Kavandatud eelarve täitmise viisid

2. HALDUSMEETMED

- 2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad
- 2.2. Haldus- ja kontrollisüsteemid
- 2.3. Pettuste ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

- 3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub
- 3.2. Hinnanguline mõju kuludele
 - 3.2.1. Üldine hinnanguline mõju kuludele
 - 3.2.2. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele
 - 3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele
 - 3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga
 - 3.2.5. Kolmandate isikute rahaline osalus
- 3.3. Hinnanguline mõju tuludele

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus Ettepanek:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse energiamärgistuse raamistik ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2010/30/EL

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise (ABM/ABB) struktuurile²²

Jaotis 32 – energeetika

32 04 „Horisont 2020” – energiaga seotud teadustegevus ja innovatsioon

1.3. Ettepaneku/algatuse liik

Ettepanek/algatus käsitleb **olemasoleva meetme pikendamist**.

1.4. Eesmärgid

1.4.1. Komisjoni mitmeaastased strateegilised eesmärgid, mida ettepaneku/algatuse kaudu täidetakse

Energialiit

1.4.2. Erieesmärgid ning asjaomased tegevusalad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise struktuurile

Erieesmärk

energianõudluse vähenemise soodustamine

Asjaomased tegevusalad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise struktuurile

ABB 2: energiaga seotud teadus- ja innovatsioonitegevus

²²

ABM – tegevuspõhine juhtimine; ABB – tegevuspõhine eelarvestamine.

1.4.3. Oodatavad tulemused ja mõju

Käesoleva algatuse oodatava tulemusena täiustatakse liidu energiamärgistuse raamistikku, mis tarbijatele pakutava tõhususe, nõuetele vastavuse ja ambitsioonikuse taseme seisukohast ei ole praegu optimaalne.

Käesoleva ettepanekuga suurendatakse tõhusamate energiamärgiste ja tõhusama täitmise tagamise kaudu tarbijate ning teiste energiamõjuga toodete kasutajate kaitset.

Ettepanek mõjutab ettevõtjaid, kes peavad jätkuvalt esitama ja esitlema energiamärgiseid ning andma teavet turujärelevalveasutustele, kuid viimane toimub teistsuguste kanalite kaudu.

Ettepanek mõjutab liikmesriikide ametiasutusi, luues neile paremad tingimused turujärelevalvetegevuseks.

1.4.4. Tulemus- ja mõjunäitajad

Energiamärgise A-klassi, B-klassi jne kuuluvate toodete osakaal.

Turujärelevalvetegevuse käigus avastatud selliste toodete osakaal, mis ei vasta nõuetele.

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendus

1.5.1. Lühiki- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused

Käesoleva algatuse põhieesmärk on kindlustada siseturu toimimine selliste kaupade vaba liikumise kaudu, mille puhul on tagatud kõrgel tasemel keskkonna- ja tarbijakaitse.

1.5.2. Euroopa Liidu meetme lisandväärtus

Toodete kahjuliku keskkonnamõju, eriti energiatarbimise vähendamise eesmärki ei suuda liikmesriigid piisaval määral saavutada üksi, kuna sellega kaasneksid riikide tasandil erinevad sätted ja menetlused (millel oleksid küll sarnased eesmärgid), mis tekitaksid tööstusharule (ja lõppkokkuvõttes tarbijatele) põhjendamatuid kulusid ning takistaksid kaupade vaba liikumist ELis. Ainult ELi ühtlustatud eeskirjade kaudu, mis käsitlevad energiamärgistust ning selle aluseks olevat mõõtmist ja testimist, on võimalik tagada, et toote ühe ja sama mudeli kohta avaldatud energiaklass on kogu ELis ühesugune.

ELi õigusaktide puudumise korral on tõenäoline, et kõik liikmesriigid kehtestaksid tarbijakaitse ja energiasäästu eesmärgil teatavate tooterühmade puhul energiamärgised. ELi tasandil meetmete võtmine on ainus viis kanda hoolt selle eest, et turule lastud toodete märgised on kõikides liikmesriikides samaväärsed, tagades seeläbi siseturu toimimise, nagu on sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 26.

1.5.3. Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid

Kuigi EL on saavutanud energiamärgiste valdkonnas ühtse turu, tuleb märgiseid ajakohastada, kuna tänu tehnoloogia arengule kuuluvad paljud mudelid kõrgeimatesse energiaklassidesse, mis ei võimalda tarbijail neid eristada. Seda küsimust püüti lahendada energiamärgistuse direktiivi läbivaatamise käigus 2010. aastal, lisades märgiste skaalale A–G klassid A+, A++ ja A+++. Läbivaatamine näitas, et kõnealused klassid mõjutavad tarbijat vähem kui algne

skaala A–G. Käesoleva ettepanekuga nähakse selle probleemi lahendamiseks seega ette naasmine skaalat A–G kasutavate märgiste juurde ja nende klassifikatsiooni regulaarne muutmine.

Vastavust energiamärgise nõuetele on kontrollinud turujärelevalveasutused. Sellegipoolest kaotatakse nõuetele mittevastavuse tagajärjel ligikaudu 10 % kavandatud energiasäästust (ja kulude kokkuhoiust tarbijate jaoks). Kõnealuseid küsimusi seoses tooteid käsitlevate ELi ühtlustamisõigusaktidega püüti lahendada komisjoni ettepanekuga võtta vastu uus turujärelevalve määrus (COM(2013) 75). Energiamärgistuse valdkonnas tegutsevad turujärelevalveasutused puutuvad aga kokku probleemidega, mida nimetatud ettepanek ei lahenda: õigeaegne juurdepääs tehnilistele dokumentidele, välisriikide tootjate kindlakstegemise ja kontaktandmetega seotud probleemid ning keskse süsteemi puudumine võrdväärsete mudelite kindlakstegemiseks, mida teised turujärelevalveasutused võivad juba olla kontrollinud. Peale selle on komisjonil olnud keeruline määrata kindlaks sobilikke märgise klassidega seotud nõudeid iga tooterühma jaoks, kuna puuduvad värsked avalikud andmed toodete energiatõhususe kohta. Paljude toodete puhul kehtestati märgise uute A+, A++ ja A+++ klasside künnised vähem ambitsioonikad, kui need tagantjärele hinnates oleksid pidanud olema, millest tuleneb vajadus need kavandatust varem läbi vaadata. Ajakohased andmed on ülitähtsad, et vältida sagedast läbivaatamist ja klassifikatsiooni muutmist. Käesolevas ettepanekus käsitletakse mõlemat probleemi, luues toodete registreerimise andmebaasi, kuhu tootjad esitavad keskselt oma tõhususnäitajaid ja nõuetele vastavust käsitlevaid andmeid, mis on turujärelevalveasutustele ja komisjonile kättesaadavad.

1.5.4. Kooskõla ja võimalik koostoime muude asjaomaste meetmetega

Käesolev algatus on kooskõlas ökodisaini direktiiviga 2009/125/EÜ, millega kehtestatakse miinimumnõuded energiamõjuga toodetele, millest mõni kannab ka energiamärgist. Eelkõige tagatakse käesoleva ettepanekuga ühine tööplaan ja protsess sidusrühmadega konsulteerimiseks seoses konkreetseid tooteid käsitlevate määruste koostamiseks tehtava tööga.

Käesolev algatus on kooskõlas turujärelevalve määrusega (EÜ) nr 765/2008, eelkõige kõrvaldades energiamärgistust käsitlevatest õigusaktidest kattuvad sätted, mida turujärelevalve määrus kõikide ELi ühtlustamisõigusaktide puhul juba hõlmab.

Kavandatud toodete registreerimise andmebaas võimaldab sünergiat muude ELi ühtlustamisõigusaktidega, mille alusel selliseid andmebaase on loodud või võidakse tulevikus luua (eelkõige direktiiviga 2014/53/EL raadioseadmete turul kättesaadavaks tegemist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta).

1.6. Meetme kestus ja finantsmõju

Piiramatu kestusega ettepanek/algatus

- Rakendamine käivitub alates 2016. aasta juulist,
- millele järgneb täieulatuslik rakendamine.

1.7. Kavandatud eelarve täitmise viisid²³

Otsene eelarve täitmine komisjoni poolt

- oma talituste kaudu, sealhulgas kasutades liidu delegatsioonides töötavat komisjoni personali.

Märkused

Käesolev ettepanek ei nõua täiendavaid eelarvevahendeid. Kavandatavat energiamõju toodete registreerimise andmebaasi (hinnanguline eelarve 1 500 000 eurot 2016. aastal pluss 150 000 eurot iga-aastasteks hoolduskuludeks järgnevatel aastatel) rahastatakse programmi „Horisont 2020” turuosa hõivamise ja innovatsiooniga seotud ühiskondlike väljakutsete (varem programmi „Arukas energeetika – Euroopa”) kontekstis toodete energiatõhususe poliitika rakendamiseks ette nähtud vahendite prioriteetide muutmise teel. Kogu toodete energiatõhususe poliitika (energiamärgistus, ökodisain, programm „Energy Star” ja rehvide märgistamine) vahendid kokku moodustavad 2015. aastal 2 500 000 eurot. Hinnanguliselt 700 000 eurot sellest summast on seotud tehnilise abi ja energiamärgistust käsitlevate uuringutega (eeskätt ettevalmistavate uuringutega, mille alusel uusi tooterühmasid reguleeritakse või määrusi läbi vaadatakse) ning eelduste kohaselt on see vajalik ka tulevastel aastatel. Käesoleva ettepaneku tagajärjel on alates 2017. aastast vaja täiendavalt 300 000 eurot aastas uuringuteks, mis käsitlevad tarbijate arusaamist konkreetsete tooterühmade märgistest, nagu on kavandatud käesoleva määrusega. See tähendab seda, et toodete energiatõhususe poliitika üldised vahendid kokku on piisavad toodete registreerimise andmebaasi kulude katmiseks. Andmete kättesaadavus toodete registreerimise andmebaasis tähendab seda, et vähenevad selliste toodete ökodisaini käsitlevate ettevalmistavate uuringute kulud, mis on ühtlasi hõlmatud energiamärgistusega, sest kõnealuste uuringute puhul on vaja koguda vähem andmeid.

Kavandatud eelarvemõju jääb 2016. aasta eelarveprojektiga ning ajavahemiku 2017–2020 finantsplaneerimisega eelarverea 32 04 03 01 jaoks ette nähtud rahastamispaketi piiresse.

Jaotises 3.2.2 on sätestatud eespool nimetatud summad mitmeaastases kontekstis.

²³ Eelarve täitmise viise selgitatakse koos viidetega finantsmäärusele veebisaidil BudgWeb: http://ec.europa.eu/budget/index_en.cfm

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

Kavandatava määruse nõuetekohast rakendamist käsitlevateks aruteludeks kasutatakse nõuandefoorumit.

Lõppsätetes tehakse ka ettepanek, et kaheksa aastat pärast määruse jõustumist hindab komisjon rakendamist ja koostab selle kohta aruande. Selles tuleks kindlaks teha määrusega seotud võimalikud probleemid ja puudused ning see võiks olla lähtepunkt edasistele meetmetele, sealhulgas võimalikule ettepanekule määrust muuta.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteemid

2.2.1. Väljaselgitatud ohud

Toodete registreerimiseks andmebaasi loomine hinnangulise eelarvega 1 500 000 eurot (ja 150 000 eurot aastas hoolduskuludeks).

Toodete registreerimise andmebaasiga seotud ohud tulenevad põhiliselt IT-probleemidest, nagu süsteemi võimalikud tõrked ja konfidentsiaalsusprobleemid.

2.2.2. Teave loodud sisekontrollisüsteemi kohta

Kavandatud kontrollimeetodid on sätestatud finantsmääruses ja selle kohaldamiseeskirjades.

2.3. Pettuste ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

Erimeetmeid lisaks finantsmäärusele ei ole kavas rakendada

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

- Olemasolevad eelarveread

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide kaupa ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa.

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Assigneerin gute liik	Rahaline osalus			
	Nr [Nimetus.....]	Liigendatu d/liigendam ata ²⁴	EFTA riigid ²⁵	Kandidaatri igid ²⁶	Kolmand ad riigid	Rahaline osalus finantsmääruse artikli 21 lõike 2 punkti b tähtsuses
1a Konkurentsivõime	32 04 03 01 Programm „Horisont 2020” – energiaga seotud teadustegevus ja innovatsioon; ühiskondlikud väljakutsed – üleminek	Liigendatud	JAH	EI	JAH	EI

²⁴ Liigendatud assigneeringud / liigendamata assigneeringud.

²⁵ EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

²⁶ Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaatriigid.

majandus kasvu ja tööhõive tagamiseks	usaldusväärsele, säästvale ja konkurentsivõimelisele energiasüsteemile					
5 Haldus	32 01 01 Energeetika poliitikavaldkonna ametnike ja ajutiste teenistujatega seotud kulud	Liigendama	EI	EI	EI	EI
5 Haldus	32 01 02 Energeetika poliitikavaldkonna koosseisuvälised töötajad ja muud juhtimiskulud	Liigendama	EI	EI	EI	EI

- Uued eelarveread, mille loomist taotletakse

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide kaupa ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa.

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Assigneerin gute liik	Rahaline osalus			
	Nr [Nimetus.....]	Liigendatu d/liigendam ata	EFTA riigid	Kandidaatri igid	Kolmand ad riigid	Rahaline osalus finantsmääruse artikli 21 lõike 2 punkti b tähtsuses

3.2. Hinnanguline mõju kuludele

3.2.1. Üldine hinnanguline mõju kuludele

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Nr	1a Konkurentsivõime majanduskasvu ja tööhõive tagamiseks
--	----	--

Energeetika peadirektoraat			2016	2017	2018	2019	2020			KOKKU
• Tegevusassigneeringud										
Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud ²⁷										
32 04 03 01 Ühiskondlikud väljakutsed: üleminek usaldusväärsele, säästvale ja konkurentsivõimelisele energiasüsteemile		(3)	2,200	1,150	1,150	1,150	1,150			Piiramatu kestusega ettepanek
Energeetika peadirektoraadi assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	=1+1a +3	2,200	1,150	1,150	1,150	1,150			Piiramatu kestusega ettepanek
	Maksed	=2+2a +3	2,200	1,150	1,150	1,150	1,150			Piiramatu kestusega ettepanek

²⁷ Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised B..A read), kaudne teadustegevus, otsene teadustegevus.

• Tegevusassigneeringud KOKKU	Kulukohustused	(4)								
	Maksed	(5)								
• Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud KOKKU		(6)	2,200	1,150	1,150	1,150	1,150			
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 1a assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	=4+ 6	2,200	1,150	1,150	1,150	1,150			
	Maksed	=5+ 6	2,200	1,150	1,150	1,150	1,150			

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	5	„Halduskulud”
---	----------	---------------

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		2016	2017	2018	2019	2020			KOKKU
Energeetika peadirektoraat									
• Personalikulud		0,417	0,417	0,417	0,417	0,417			2,085
• Muud halduskulud		0,066	0,066	0,066	0,066	0,066			0,330
Energeetika peadirektoraat KOKKU	Assigneeringud	0,483	0,483	0,483	0,483	0,483			2,415

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 5 assigneeringud KOKKU	(Kulukohustuste kogusumma = maksete kogusumma)	0,483	0,483	0,483	0,483	0,483			2,415
--	--	-------	-------	-------	-------	-------	--	--	-------

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		2016	2017	2018	2019	2020			KOKKU
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE 1–5 assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	2,683	1,633	1,633	1,633	1,633			9,215
	Maksed	2,683	1,633	1,683	1,633	1,633			9,215

3.2.2. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele

– Ettepanek/algatus hõlmab tegevusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Kulukohustuste assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Täpsustage eesmärgid ja väljundid ↓			2016		2017		2018		2019		2020						KOKKU	
	VÄLJUNDID																	
	Väljundi liik ²⁸	Väljundi keskmine kulu	Nr	Kulu	Nr	Kulu	Nr	Kulu	Nr	Kulu	Nr	Kulu	Nr	Kulu	Nr	Kulu	Väljundite arv kokku	Kulud kokku
ERIEESMÄRK: energianõudluse vähenemise soodustamine																		
Energiamõjuga toodete registreerimiseks IT-andmebaasi loomine			1	1,500													1	1,500
Energiamõjuga toodete registreerimiseks loodud IT-andmebaasi haldamine					1	0,150	1	0,150	1	0,150	1	0,150						Piiramatul kestusega ettepanek
Tehniline abi ja/või tooterühmade teatavate aspektide hindamist käsitlevad uuringud, mis on vajalikud delegeeritud õigusaktide koostamiseks ja			1	0,700	1	1,000	1	1,000	1	1,000	1	1,000						Piiramatul kestusega ettepanek

²⁸

Väljunditena käsitatakse tarnitud tooteid ja osutatud teenuseid (nt rahastatud üliõpilasvahetuste arv, ehitatud teede pikkus kilomeetrites jms).

standardimise toetamiseks																	
KULUD KOKKU				2,20		1,150		1,150		1,150		1,150					Piiramat kestusega ettepanek

3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele

3.2.3.1. Ülevaade

- Ettepanek/algatus hõlmab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	2016	2017	2018	2019	2020			KOKKU
--	------	------	------	------	------	--	--	-------

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 5								
Personalikulud	0,417	0,417	0,417	0,417	0,417			2,085
Muud halduskulud	0,066	0,066	0,066	0,066	0,066			0,330
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 5 kokku	0,483	0,483	0,483	0,483	0,483			2,415

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 5²⁹ välja jäävad kulud								
Personalikulud								
Muud halduskulud								
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 5 välja jäävad kulud kokku								

KOKKU	0,483	0,483	0,483	0,483	0,483			2,415
--------------	-------	-------	-------	-------	-------	--	--	-------

Personalija muude halduskuludega seotud assigneeringute vajadused kaetakse asjaomase peadirektoraadi poolt kõnealuse meetme haldamiseks juba antud ja/või ümberpaigutatud assigneeringute raames, täiendades neid vajaduse korral täiendava te assigneeringutega, mida võidakse anda haldavale peadirektoraadile iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades eelarvepiirangutega.

²⁹

Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised B..A read), kaudne teadustegevus, otsene teadustegevus.

3.2.3.2. Hinnanguline personalivajadus

– Ettepanek/algatus hõlmab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Hinnang täistööaja ekvivalendina

	2016	2017	2018	2019	2020		
• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)							
32 01 01 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes)	3	3	3	3	3		
XX 01 01 02 (delegatsioonides)							
XX 01 05 01 (kaudne teadustegevus)							
10 01 05 01 (otsene teadustegevus)							
• Koosseisuväline personal (täistööajale taandatud töötajad)³⁰							
32 01 02 01 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud)	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3		
XX 01 02 02 (lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud ja noored eksperdid delegatsioonides)							
XX 01 04 yy ³¹	- peakorteris						
	- delegatsioonides						
XX 01 05 02 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud kaudse teadustegevuse valdkonnas)							
10 01 05 02 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud otsese teadustegevuse valdkonnas)							
Muud eelarveread (täpsustage)							
KOKKU							

Personalivajadused kaetakse juba meedet haldavate peadirektoraadi töötajatega ja/või töötajate ümberpaigutamise teel peadirektoraadi siseselt. Vajaduse korral võidakse personali täiendada meedet haldavale peadirektoraadile iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

Ülesannete kirjeldus:

Ametnikud ja ajutine personal	Administraatorid: 0,3 täistööaja ekvivalenti – meeskonna juht 2,7 täistööaja ekvivalenti – ametnikud, kelle töö on seotud määruse, konkreetseid tooteid käsitlevate delegeeritud õigusaktide ning turujärelevalveasutuste poolse nõuete täitmise tagamise koordineerimise toetamisega Assistendid: 0,3 täistööaja ekvivalenti – seadusandlike menetluste toetamine ja teabevahetus
Kosseisuvälised töötajad	0,3 täistööaja ekvivalenti – sekretär, kes täidab ka logistilisi ülesandeid

³⁰ Lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditud tööjõud, noored eksperdid delegatsioonides.

³¹ Tegevusassigneeringutest rahastatavate koosseisuväliste töötajate ülempiiri arvestades (endised B..A read).

3.2.4. *Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga*

Ettepanek/algatus on kooskõlas kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga.

3.2.5. *Kolmandate isikute rahaline osalus*

Ettepanek/algatus ei hõlma kolmandate isikute poolset kaasrahastamist.

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele.